

Dipiņam aug ķirbji

Ernesta Aistara stāsts
Andras Otto ilustrācijas

Dipiņš pārnāca no pilsētas un meklēja vecotēvu. „Vecotēv, es gribu nopelnīt naudu,” viņš teica.

„Kur tu liksi naudu?”

„Es pirkšu skrituļslidas. Teic, vecotēv, kur es varu nopelnīt naudu?”

Nu domāja abi. Domāja Dipiņš, domāja vecaistēvs. Vecamtēvam radās padoms.

„Tu varētu audzēt ķirbjus,” viņš teica.

„Rudenī varēsi tos pārdot. Tad tev būs nauda, par ko pirkt skrituļslidas.”

„Ķirbjus? Bet ķirbji ir lieli.” Dipiņš apvilka ar abām rokām gaisā lielu loku.

„Tik lieli! Es nemaz nezinu, kur es tik lielus varu izaudzēt.”

„Par to nebēdā! Es tev atdošu dārza stūri, un ķirbji augs paši. Tev tikai būs tie jāaplej un, kad vajadzēs, jāizravē arī nezāles.”

„To es darīšu!”
Dipiņš priecīgs sasita plaukstas. „Lejkanniņa man jau ir! Es liešu un liešu! Lai tik aug!”

Tā Dipiņš kļuva par dārznieku. Viņš ieraka zemē sēklas un gaidīja, līdz tās uzdīgs. Gaidīja un gaidīja, līdz kādu rītu priecīgs skrēja pie vecātēva. „Aug!” viņš sauca. „Man aug viens ķirbis!”

Divas zaļas lapiņas spraucās laukā no zemes. Nu katru stundu Dipiņš — dip, dip, dip — tecēja uz dārzu pie sava pirmā ķirbja. Dipiņam tā gribējās aptaustīt mazās lapiņas, taču vecaistēvs teica, ka tad ķirbītis vairs neaugšot.

Drīz uzdīga arī citi ķirbji, un Dipiņam bija daudz, daudz prieka. Nu viņam

bija pašam savs dārziņš! Ar sarkano kanniņu rokā viņš

deva stādiem padzerties. Stādiņi auga un stiepās. Zem stādu platajām lapām

sāka augt dažas zaļas bumbiņas. Kad tās izauga lielas, tās vairs nebija zaļas. Tie tagad jau bija dzeltenīgi ķirbji.

„Nu tavi ķirbji lielāki vairs neaugs,” vienu rītu teica vecaistēvs. „Tu tos esi labi kopis. Iesim tos novākt un vedīsim uz tirgu!”

Dipiņam tā bija liela diena. Viņš bija izaudzējis vairākus ķirbjus. Trīs pavisam lielus. Viens bija tik liels, ka viņš pats nemaz nevarēja to pakustināt.

Vecaistēvs piekrāva ar tiem pilnus mazos ratiņus, un viņi veda ķirbjus uz tirgu.

Tirgū uz galdiem pārdošanai bija izlikti dažādi augļi un ogas. Kāda piekrauta galda galā vecaistēvs atrada vietu arī viņu ratiņiem.

Visādu mantu uz galdiem bija tik daudz, ka cilvēki nāca un gāja un skatījās apkārt, un pat neapstājās pie viņu mazā ķirbju vezuma.

„Neviens pie mums nenāk,”
Dipiņš sāka bēdāties. „Neviens nepērk.”

Tad vecaistēvs izcēla vienu ratiņu dēli, lieliem burtiem kaut ko uz tā uzrakstīja un pielika to pie paša lielākā ķirbja. Nu viens otrs

apstājās, izlasīja uzrakstu, pasmaidīja un pienāca pie Dipiņa.

„Ak, tu tas dārznieks?” viņi jautāja.

„Tie esot tavi ķirbji.”

„Jā,” Dipiņš teica.

„Kur tu tik lielus ķirbjus varēji izaudzēt?”

„Man ir pašam savs dārzs.”

Tad cilvēki parunājās un aizgāja atkal pie lielajiem galdiem. Dipiņa ķirbjus neviens nenopirka. Varbūt cilvēki domā, ka viņš tos atvedis tikai parādīt? Dipiņš sāka jau bēdāties, ka viss vezums būs jāved atpakaļ mājās.

Taču tad pienāca kāds vīrs un apskatīja viņa vezumu no visām pusēm.

„Cik tu par tiem prasi?” svešais jautāja.

Dipiņš paraustīja plecus. Par to viņš nebija nemaz runājis ar vecotēvu. „Es nezinu. Es gribēju par šo naudu nopirkt skrituļslidas,” viņš teica.

„Ak, slidas? Bet vēl jau nav ledus!”

„Nē, skrituļslidas! Ar skrituļslidām var braukt arī vasarā!”

Vīrs pasmaidīja. „Labi,” viņš teica. „Es pārku visu tavu vezumu. Par šo naudu tu varēsi nopirkt skrituļslidas, un tev vēl drusku atliks.”

Vecaistēvs tikmēr runājās ar citiem cilvēkiem. Dipiņš saņēma naudu un —

dip, dip, dip — skrēja pie vecātēva rādīt savu vasaras peļņu.

„Es pārdevu!” viņš priecīgs sauca. „Es pats pārdevu visu vezumu! Nu es varēšu nopirkt skrituļslidas. Tas kungs tā teica!”

Vecaistēvs paskatījās uz naudu Dipiņa plaukstā un noglaudīja viņa galvu. „Tev gan laime, Dipiņ! Un vēl paša pelnīta.” Svešais vīrs iekrāva Dipiņa audzētos ķirbjus automobilī un aizbrauca.

Nu Dipiņš ar vecotēvu gāja uz veikalu pirkt skrituļslidas.

Skolotāju / vecāku lapa

Vīsraksts: *Dipiņam aug ķirbji*

Autors: Ernests Aistars

Ilustrators: Andra Otto

Līmenis

LIX: 30

Valodas līmenis: A2

Piemērotais vecums: 2.-4. klase

Galvenie tēli

Dipiņš - jauns puisis

Vecaistēvs - Dipiņa vectēvs

Vārdu saraksts

Pamata vārdu krājums

(ap)liet	<i>to water</i>
apstāties	<i>to stop</i>
atdot	<i>to give back</i>
auglis	<i>fruit</i>
augt	<i>to grow</i>
bumbiņa	<i>small ball</i>
darīt	<i>to do</i>
dārzs	<i>garden</i>
domāt	<i>to think</i>
gaidīt	<i>to wait</i>
(iz)lasīt	<i>to read</i>
jautāt	<i>to ask</i>
ķirbis	<i>pumpkin</i>
liet	<i>to pour</i>
likt	<i>to put</i>
ledus	<i>ice</i>
meklēt	<i>to find</i>
nauda	<i>money</i>
oga	<i>berry</i>
(pa)smaidīt	<i>to smile</i>
pārdot	<i>to sell</i>
(pār)nākt	<i>to come</i>
(pie)nākt	<i>to come near</i>
pilsēta	<i>city, town</i>
pirkt	<i>to buy</i>
plauksta	<i>palm of hand</i>
saukt	<i>to call, to shout</i>
skriet	<i>to run</i>
stūris	<i>corner</i>
vasara	<i>summer</i>
varēt	<i>to be able</i>
vest	<i>to transport</i>

Paplašinātais vārdu krājums

audzēt	<i>to grow</i>
(ap)taustīt	<i>to touch</i>
bēdāties	<i>to worry</i>
cilvēki	<i>people</i>
dārznieks	<i>gardener</i>
dēlis	<i>board</i>
(ie)rakt	<i>to dig in</i>
kopt	<i>to care for</i>
lejkanna	<i>watering can</i>
(ne)bēdāt	<i>to grieve</i>
nezāle	<i>weed</i>
noglaudīt	<i>to stroke</i>
(no)pelnīt	<i>to earn</i>
novākt	<i>harvest</i>
padoms	<i>idea, advice</i>
(pa)kustināt	<i>to move</i>
peļņa	<i>proceeds</i>
priecīgs	<i>happy</i>
rasties	<i>to come up with</i>
rati	<i>cart</i>
ravēt	<i>to weed</i>
rudens	<i>autumn</i>
sēkla	<i>seed</i>
skrituļslidas	<i>roller skates</i>
spraukties	<i>to push</i>
stiepties	<i>to stretch</i>
stāds	<i>plant</i>
svešais	<i>stranger</i>
tecēt	<i>to run, to go quickly</i>
tirgus	<i>market</i>
(uz)dīgt	<i>to germinate</i>
uzraksts	<i>sign</i>
vezums	<i>load</i>

Quizlet tiešsaistes vingrinājums leksikas apguvei: [Dipiņam aug ķirbji - leksika](#)

Īpašie vārdi un frāzes

apvilkt ar abām rokām gaisā lielu loku	<i>to make a large circle in the air with one's hands</i>
paraustīt plecus	<i>to shrug one's shoulders</i>
sasist plaukstas	<i>to clap one's hands</i>

Pārrunu jautājumi

- Ko nozīmē pelnīt naudu?
- Ko esi darījis, lai pelnītu naudu?
- Kam tu pelnīji naudu?
- Kādi dārzeņi tev garšo?
- Vai esi audzējis pats savus dārzeņus?
- Kādus dārzeņus esi audzējis?

- Kur tu tos audzēji?
- Vai pie tavas mājas aug augļu koki vai krūmi?
- Kādi augļi tev garšo?
- Ko nozīmē būt pacietīgam?
- Vai ir grūti būt pacietīgam? Kāpēc?
- Kāda ir atšķirība starp skrituļslidām un slidām, ar kuņģam slido uz ledu?
- Vai proti slidot? Ar kuņģam slidām tev patīk labāk slidot?

Nodarbības stundā

1. Ar interneta vai kāda zinoša cilvēka palīdzību izpētīt, kā audzēt ķirbjus. Šeit dažas noderīgas vietnes, kas varētu palīdzēt: <https://www.la.lv/kirbji-no-seklinas-lidz-bagatai-razai-2> un <https://meganzeni.com/how-to-grow-pumpkins-with-kids/>. Ja iespējams un ir pareizais gada laiks, skolotājs ar skolēniem var iestādīt ķirbju sēklas podiņos un vēlāk izaugušos stādus iestādīt dārzā.
2. Skolotājs sagādā dažāda lieluma un dažādu formu ķirbjus. Tad skolotājs ar skolēniem izpēta tos un pārrunā, kas tiem kopīgs, un kas - atšķirīgs.

Uzdevumi / Darba lapas

1. Lietvārds vai darbības vārds? - 1. uzdevums
1. tiešsaistes vingrinājums (viegls) [Lietvārds vai darbības vārds?](#)
2. Atrodi darbības vārdus! - 2. uzdevums
2. tiešsaistes vingrinājums (viegls) [Atrodi darbības vārdus!](#)
3. Tulko! - 3. uzdevums
3. tiešsaistes vingrinājums (viegls) [Tulko!](#)
4. Apvelc! - 4. uzdevums
4A. tiešsaistes vingrinājums (viegls) [Sameklē darbības vārdus!](#)
4B. tiešsaistes vingrinājums (viegls) [Meklē darbības vārdus!](#)

Rakstu darbi

1. Kā ķirbis aug? - 5. uzdevums
5. tiešsaistes vingrinājums (grūts) [Kā aug ķirbis?](#)
2. Skrituļslidas vai ledu slidas? - 6. uzdevums

Runas vingrinājumi

1. Mini vārdu! - vispārējā nodarbība

Lietvārds vai darbības vārds?

Lasot tekstu, pirmajā slejā raksti lietvārdus un otrajā slejā – darbības vārdus!

Lietvārds	Darbības vārds
<i>Dipiņš</i>	<i>pārnāca</i>

Tiešsaistes vingrinājums:
 1. tiešsaistes vingrinājums (viegls) [Lietvārds vai darbības vārds?](#)

Atrodi darbības vārdus!

Katrā rindā atrodi vienu vai vairākus darbības vārdus un apvelc tos!

1.	Dīpiņš	pārnāca	pilsēta	meklēja	Vecotēv	es
2.	gribu	nopelnīt	naudu	pirkšu	skrituļslidas	kur
3.	domāja	nu	padoms	audzēt	ķirbjus	viņš
4.	teica	rudenī	pārdot	tev	būs	pirkt
5.	lieli	apvilka	rokām	lielu	loku	nezinu
6.	izaudzēt	nebēdā	atdošu	dārza	stūri	jāaplej
7.	jāizravē	nezāles	priecīgs	sasita	lejkanniņa	plaukstas
8.	liešu	kļuva	dārznieku	zemē	sēklas	gaidīja
9.	tās	uzdīgs	rītu	skrēja	aug	sauca
10.	zaļas	lapiņas	zemes	stundu	tecēja	dārzu
11.	pirmā	aptaustīt	mazās	taču	neaugšot	uzdīga
12.	citi	daudz	prieka	bija	dārziņš	sarkano
13.	deva	un	bumbiņas	tās	dzeltenī	ķirbji
14.	tos	esi	iesim	novākt	tirgu	diena
15.	trīs	lielus	pats	mazos	pakustināt	ratus
16.	augļi	ogas	izcēla	dēli	burtiem	uzrakstīja

Tiešsaistes vingrinājums:

2. tiešsaistes vingrinājums (viegls) [Atrodi darbības vārdu!](#)

Tulko!

Izlasi dotos darbības vārdus un tulko tos angļiski!

latviski	angļiski
<i>atdot</i>	<i>to give back</i>
nopelnīt	
pirkt, nopirkt	
audzēt	
pārdot	
apliet	
darīt	
uzdīgt	
novākt	
vest	
bēdāties	
noglaudīt	
stiepties	
spraukties	

Tiešsaistes vingrinājums:

3. tiešsaistes vingrinājums (viegls) [Tulko!](#)

Apvelc!

Katrā vārdu grupā atrodi darbības vārdu un apvelc to!

1. runāt	roka	burkāns	2. zeķe	nopelnīt	nauda
3. nauda	pirkt	skrituļslidas	4. liels	rudens	teikt
5. zeme	sēkla	ieraka	6. gaidīja	dārzs	stundu
7. lapa	spraucās	zaļš	8. dzeltens	pilns	neaugs
9. bēdāties	rati	burti	10. braukt	vasara	cilvēki

Izlasi teikumu, atrodi darbības vārdus un apvelc tos!

1. Dipiņš pārnāca no pilsētas un meklēja vecotēvu.
2. Es pirkšu skrituļslidas.
3. Tu varētu audzēt ķirbjus.
4. Ķirbji aug paši.
5. Drīz uzdīga arī citi ķirbji.
6. Ar sarkano kanniņu rokā viņš deva stādiem padzerties.
7. Tad cilvēki parunājās un aizgāja atkal pie lielajiem galdiem.
8. Neviens nepērk.
9. Man ir pašam savs dārzs.
10. Es pērku visu tavu vezumu.
11. Es pārdevu!

Tiešsaistes vingrinājumi:

4A. tiešsaistes vingrinājums (viegls)

[Sameklē darbības vārdu!](#)

4B. tiešsaistes vingrinājums (viegls)

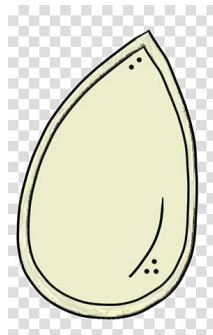
[Meklē darbības vārdu!](#)

Kā ķirbis aug?

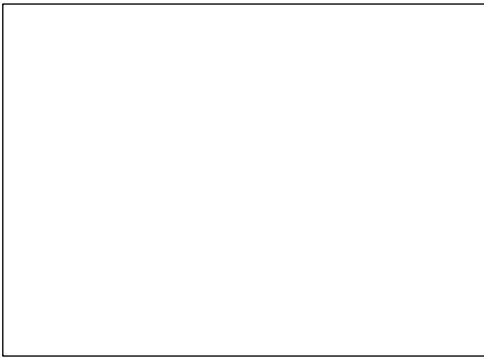
Stāstā „Dīpiņam aug ķirbji” aprakstīts, kā aug ķirbji. Ja neatceries, izlasi stāstu vēlreiz!

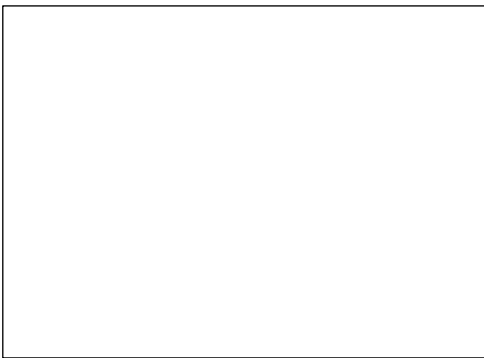
Tad izgriez šeit esošos attēlus un salīmē tos pareizā secībā! Katram attēlam pieraksti klāt teikumu par to, kā aug ķirbis!

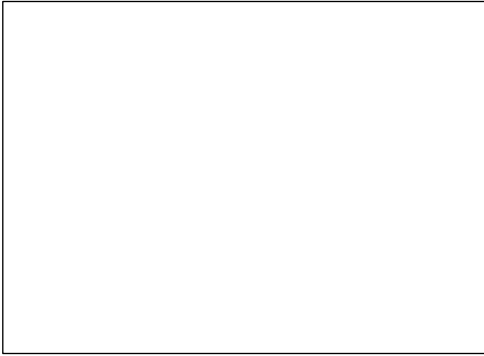

Kā aug ķirbis:

Tiešsaistes vingrinājums:

5. tiešsaistes vingrinājums (grūts) [Kā aug ķirbis?](#)

Skrituļslidas vai ledus slidas?

Atbildi uz jautājumiem! Tad uzraksti, kuras slidas tev patīk labāk – skrituļslidas vai ledus slidas – un kāpēc!

Kad brauc ar skrituļslidām?

Kad slido ar ledus slidām?

Man labāk patīk _____

Uzzīmē sevi slidojot!

Mini vārdu!

Šī spēle domāta diviem vai vairāk spēlētājiem.

Kas nepieciešams?

1. Jauno vārdu saraksts.

Kas jādara?

1. Pirmais spēlētājs izvēlas, kuŗu jauno vārdu saraksta vārdu viņš liks otram spēlētājam uzminēt.
2. Tad pirmais spēlētājs trīs teikumos raksturo jauno vārdu, neminot pašu vārdu. Piemēram, ja minamais vārds ir „govs”, varētu veidot šādus teikumus: 1) dzīvnieks, kas dzīvo laukos; 2) ēd zāli; 3) saka „mūū”.
3. Ja otrs spēlētājs nevar uzminēt vārdu no šiem trim teikumiem, tad pirmais spēlētājs var turpināt raksturot jauno vārdu.
4. Kad otrs spēlētājs uzminējis vārdu, tad ir viņa kārta izvēlēties vārdu, kas jāatmin pirmajam spēlētājam, ievērojot tos pašus noteikumus.

Dipiņam aug ķirbji. Tiešsaistes vingrinājumi

Quizlet tiešsaistes vingrinājums **leksikas** apguvei: [Dipiņam aug ķirbji - leksika](#)

Lietvārds vai darbības vārds? 1. tiešsaistes vingrinājums (viegls) [Lietvārds vai darbības vārds?](#)

Atrodi darbības vārdus! 2. tiešsaistes vingrinājums (viegls) [Atrodi darbības vārdus!](#)

Tulko! 3. tiešsaistes vingrinājums (viegls) [Tulko!](#)

Sameklē darbības vārdu! 4A. tiešsaistes vingrinājums (viegls) [Sameklē darbības vārdu!](#)

4B. tiešsaistes vingrinājums (viegls) [Meklē darbības vārdu!](#)

Kā aug ķirbis? 5. tiešsaistes vingrinājums (grūts) [Kā aug ķirbis?](#)